INTEGRAREA REPUBLICII MOLDOVA ÎN UE PRIN ŞTIINŢA ECONOMICĂ ŞI RENOVAREA TEHNOLOGICĂ

Gheorghe RUSU, Mihai BUMBU, Tudor ROBU

Integrarea economică a R.Moldova în sistemul UE s-a realizat, începând cu anii 90, prin doctrine şi politici bazate pe consum, pseudoştiinţifice, contradictorii, fragmentare. Realizarea proceselor de dezvoltare şi integrare europeană, nebazate pe principiile elaborate şi promovate de teoriile economice de creştere moderne au condus la stagnarea integrării economiei naţionale cu UE, la adâncirea instabilităţii şi vulnerabilităţii, la constrângeri sociale şi la incapacitatea statului de a-şi defini propriile obiective şi priorităţi de renovare social-economică, precum şi la legitimarea continuă a tranziției și integrării în UE.

În articolul dat este propusă o schimbare reală a doctrinei de integrare social-economică a R.Moldova în UE, de dezvoltare prioritară a complexului agroindustrial exportator, prin fortificarea activității de cercetare prin transfer tehnologic și inovare a acestui domeniu, orientate spre prelucrarea aprofundată a producției agricole eficiente şi competitive pentru export, bazată pe principiile înaintate de teoriile sintezei neoclasice şi neoconservatoare şi de doctrina naționalismului economic. Politicile de integrare economică promovate de aceste teorii presupun stimularea integrării consumului productiv, a progresului tehnic şi creşterii productivităţii muncii, precum şi atragerea investiţiilor străine în prioritățile interaţioniste pentru dezvoltarea inovațională a economiei ţării. Realizarea acestei doctrine și priorități va dezvolta esențial potențialul economic autohton, va scoate economia din instabilitate și criză.

Politicile de inovare a economiei naţionale, de depăşire a recesiunii social-economice şi de integrare în UE, adoptate şi realizate de către guvernanţi, şi-au demonstrat ineficienţa din cauză că acestea nu s-au bazat pe principiile elaborate şi promovate de curentele ştiinţifice economice. Demonopolizarea şi deoligarhizarea circuitului economic şi politic, depăşirea recesiunii economice, impulsionarea procesului de asociere şi integrare economică europeană resuscită necesitatea implementării unor **politici de renovare a aparatului tehnico-tehnologic** şi corectarea deformărilor negative construite în urma abaterilor de la principiile ştiinţei economice, ale teoriilor economice moderne şi actuale şi de la vectorul european de dezvoltare.

Se constată necesitatea elaborării şi adoptării unei Strategii de renovare şi transfer tehnologic în domeniul agroindustriei de prelucrare a producţiei agricole profunde şi de export, de anticipare a dezechilibrelor și de dezvoltare prioritară a acestui domeniu, care ar servi drept program de depăşire a perioadei de instabilitate economică.

Această recomandare presupune evaluarea condiţiilor de recesiune economică şi a deformaţiilor relaţiilor care au condus la crizele economice anterioare, precum; adaptarea politicilor anticriză şi de integrare economică la condiţiile social-economice naţionale; evidențierea și implementarea principiilor înaintate de teoria sintezei neoclasice și neoconservatoare, drept bază a Strategiei pentru minimalizarea efectelor crizei globale și regionale asupra R.Moldova.

Totodată este necesar a implementa un sistem de acţiuni de stimulare a consumului productiv, precum şi de atragere a investiţiilor străine în priorităţile complexului agroindustrial şi integrarea acestuia în sistemul economic european.

Propunem ca în cadrul guvernului să fie creată o Subdiviziune economică pentru supravegherea, coordonarea şi anticiparea dezechilibrelor inovaţionale pentru fortificarea activităţii de cercetare, pentru transfer tehnologic şi inovarea a agro-industriei, orientate spre prelucrarea aprofundată a produselor agricole eficiente şi competitive pentru export.

Reformarea structurii şi funcţiilor Ministerului Agriculturii şi a complexului agroindustrial în întregime, accentul principal fiind pus pe implementarea Strategiei de renovare pe termen mediu şi lung, pe reforma justiţiei şi combaterii corupţiei, mai ales în sistemul bancar, asigurarea transparenţei şi răspunderii faţă de noua structură a statului şi a domeniului agroindustrial, precum şi a procedurilor nou implementate. Totodată, a acorda încrederea businessului în sistemul agroindustrial prioritar de dezvoltare. Efectuarea reformelor necesare în vederea trecerii definitive la un sistem economic inovaţional bazat pe ştiinţa economică de piaţă, al cărui rol este de a promova climatul necesar pentru difuzia prin acţionare şi dezvoltare a proprietăţii agenţilor economici, prioritar din sistemul agroindustrial. Stabilirea cadrului regulatoriu ce va facilita şi va simplifica procedurile de licenţiere, creare şi faliment al întreprinderilor de prelucrare, inclusiv al băncilor mici din sistemul agroindustrial.

Crearea unui mediu macroeconomic stabil prin redefinirea rolului agenţiilor guvernamentale care se preocupă de politica de renovare şi integrare a R.Moldova în UE în domeniul economic, inclusiv financiar şi monetar-creditar în acest context, acordarea BNM a rolului de a-şi exercita independent funcţiile sale de implementare a politicii monetare şi de monitorizare a proceselor valutare. Ar fi necesar ca Ministerul Economiei şi Ministerul Finanţelor să renunţe la acordarea garanţiilor şi creditelor şi la controlul ratei de schimb.

De asemenea, se recomandă concentrarea eforturilor la supravegherea dezechilibrelor în relaţiile de asociere şi integrare economică, la monitorizarea şi prognozarea economiei, de a controla eficacitatea proceselor ce ţin de cheltuieli şi venituri bugetare, de a întări

administrarea fiscală. Optimizarea presiunii fiscale şi direcţionarea politicii bugetar-fiscale spre concentrarea alocărilor direct la buget şi asigurarea facilităţilor firmelor incluse în programele de renovare agroindustrială. Crearea unui sistem financiar modern prin descentralizarea şi demonopolizarea acordării creditelor, deoligarhizarea şi deraidizarea pieţei bancare şi crearea unei transparenţe financiare. Adiţional, băncile comerciale trebuie să activeze în bază de risc şi profitabilitate ţinând cont de necesitatea dezvoltării competitivităţii în sistemul de piaţă.

Referinţe:

1. DĂIANU, D. *Echilibrul economic și moneda: keynesism si monetarism*, Ed. Humanitas, București, 1993 p. 143.
2. WALRAS, L. *Elements of Theoretical Economics: Or the Theory of Social Wealth,* Cambridge University Press, 2004, p. 483.
3. KEYNES, J.M. *Teoria generală a ocupării forței de muncă, a dobânzii și a banilor*, Publica, 2009.
4. Strategia Națională de Dezvoltare Moldova 2020, http://particip.gov.md/public/files/strategia/Moldova_2020_ROM.pdf
5. Acordul de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană, 2014, http://gov.md/en/advanced-page-type/documente+utile.